

tortureraren

framför allt under 1400-, 1500- och 1600-talen, som förföljelsen, tortyren och blåbrännarna pågick.

Nu skedde detta inte enbart i de spanska länderna och inte bara bland katoliker, utan även protestanter ägnade sig åt att rena tron i flammande eld. I Tyskland, England och Sverige brändes kättare och häxor i trons namn, men det var i Spanien och Portugal som inkvisitionens verksamhet kopplades så intimt samman med statens intressen, och blev så långvarig och så omfattande. Dessutom exporterades den till de nyupptäckta länderna i Amerika, där tvångsomvända indianer åtalades för att hysa betänkliga åsikter i teologiska frågor!

John Edwards slutar sin bok med att framhålla att den påvliga inkvisitionen ännu existerar, men under annat namn. Konservativ ledare har sedan 1981 varit kardinal Joseph Ratzinger. I dag förföljer man inte omvända judar, man torterar ingen under förhör, man bränner ingen levande efter avkunnad kättardom, men man tvingar misshagliga präster och biskopar till årslång tystnad, man skickar folk i exil och man vakar framför allt svartsjukt över "den rätta" tolkningen av det kristna budskapet.

Dock, något positivt håller på att hända: katolska kyrkan håller på att granska, fördöma och be om förlåtelse för begångna synder, bland annat mot judarna under andra världskriget.

Man kan, avslutningsvis, notera att katolska kyrkan ännu inte har tagit avstånd från inkvisitionens verksamhet som sådan. Behövet att diskutera den så kallade *legenda negra* ("svarta legenden"), i Spanien liksom på andra håll, är stort – och nödvändigt – om vi vill nå till rötterna av våra fördomar.

KAJ SVENSSON

Asterix firar 40 med säljrekord

På några få veckor har det nya seriealbumet om Asterix den okuvlige gallen slagit försäljningsrekord i Frankrike. Det trycktes i över tre miljoner exemplar på franska och åtta miljoner totalt. Asterix och Latravia heter den trettioförsta berättelsen om de obetvingliga gallerna.

Som alla goda sagor börjar även den här berättelsen på samma sätt som de andra: "Vi befinner oss 50 år före Kristi födelse. Hela Gallien är ockuperat av romarna... Hela? Nej, en by befolkad av okuvliga gallar gör fortfarande motstånd..."

Den här berättelsen börjar med en stor fest och slutar som alltid med en lika stor fest. Alla de vanliga hjältarna är med, men denna gång dyker också Asterix och Obelix föräldrar upp för första gången. Själva storyn är kanske i tunnaste laget, men det gör ingenting, för att läsa om de egensinniga gallerna bygger på igenkännandets glädje.

Asterix, den okuvlige gallen.

BERÄTTELSENA OM ASTERIX och hans vänner har sålt i 280 miljoner exemplar. Bara Tintins äventyr slår den framgången, men den ritades av en belgare, Hergé. Varje berättelse har analyserats av gravallvarliga franska uttolkare av tidstecknen, också denna. Michel Rocard, tidigare socialistisk premiärminister, skriver exempelvis i Figaro Magazine att ingen som vill förstå sig på Korsika kan undgå att läsa Asterix på Korsika.

Det är inte utan att jag håller med. När jag var på Korsika första gången fick jag behärska mig för att inte brista ut i gapskräkt, så lika var korsikanerna de hetlevrade, nackstyvt fjära figurerna i seriealbumet.

Upphovsmännen René Goscinny och Albert Uderzo har alltid förnekat att deras gallar i byn 50 år före Kristus skulle ha något som helst att göra med dagspolitiken. Figurerna kom till i ett ganska trist hyreshus i den parisiska förorten Bobigny den heta sommaren 1959. Goscinny skrev och Uderzo ritade. De skulle medverka i det första numret av tidskriften Pilote för ungdomar. Deadline närmade sig. Så fick

Goscinny sitt livs sni'leblixt och Asterix, den lille mustaschpyrde gallen, var född.

DEN FÖRSTA BOKEN, Asterix och hans tappra gallar, kom 1961 och trycktes i 6 000 exemplar. Fem år senare trycktes nästa nummer i 600 000 exemplar och seriefiguren blev omslag på tidningen L'Express och året innan hade den första franska satelliten uppkallats efter honom.

– Vi var helt förbluffade över alla politiska analyser av våra serier, säger tecknaren Uderzo. Det är riktigt att general de Gaulle valts 1958 och att vår första serie kom ett år senare. Men det räcker faktiskt inte för att göra berättelserna om Asterix till politiska verk.

Men han har också sagt att Asterix avbildar fransmännen av dag med humor och ömhet, fast berättelserna utspelas under den galliska tiden.

– Vi vänder oss faktiskt främst till barn, säger Uderzo. Därför har vi alltid hållit oss utanför dagspolitiken.

1977 avled René Goscinny och sedan dess har tecknaren Uderzo ensam fortsatt att skapa historierna om Asterix. Många kritiker säger att de var bättre före, men det struntar uppenbarligen läsarna i.

När filmen Asterix och Obelix möter Caesar kom för något år sedan skrev Le Monde att Asterix var en symbol för galliskt motstånd mot Hollywoods kulturella invasion. Åtta miljoner fransmän såg den under dess första två månader.

Men inget slår serieböckerna trots att inget nytt sker under den galliska himlen i slutet av den senaste. Barden är rund och munkavlad vid vårdträdets bunt festbordet äter gallerna helstekt vildsvin.

BIRGITTA EDLUND

han tar sig obarmhärtiga uttryck.

1500-talen om det vi har kunnat se i det forna Jugoslavien: religionsförföljelse, konfiskation av tillgångar, mord, etnisk rensning ...

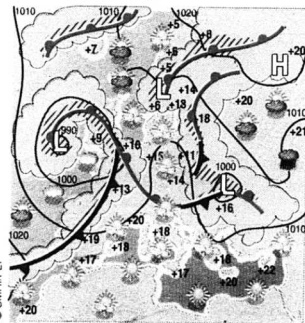
Pågick under många hundra år

Edwards berättelse om den spanska inkvisitionen är en både inträngande och detaljerad, men ändå lättillgänglig, redogörelse för ett av de skamligaste skeendena i Europas historia. Ända fram till 1830-talet var den spanska inkvisitionen verksam, men det var

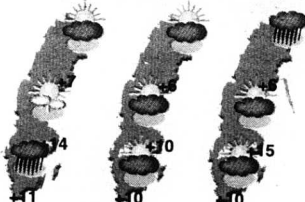
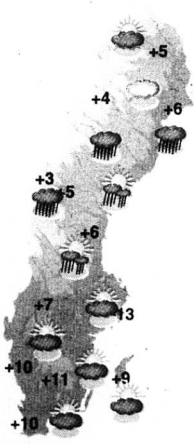
Sverige i dag

Ett regnväder rör sig norrut över landet till Norrland. Södra Sverige får svag vind, växlande molnighet och uppehåll.

Europa i dag

Onsdag Torsdag Fredag

TV i kväll tisdag 24 april

SVT1

- 18.00 Seriestart: Mänskens-flickan Kaguyahime
- 18.10 Golfsving
- 18.15 Två snubbar (R)
- 18.20 Seriestart: Ungerska fabler
- 18.30 Säsongsavslutning: Hjärnkontoret
- 19.00 Ishockey: Sverige - Kanada
- 19.30 Rapport
- 20.00 Ishockey: Sverige - Kanada
- 21.30 Ombord
- 22.00 Seriestart: Brottsplats Soho
- 22.50 Reprisstart: Trigger happy TV
- 23.15 Nyheter från SVT24
- 23.25 Kulturnyheter (R)
- 23.35 Buddy Faro
- 0.20-2.20 Nyheter från SVT24

SVT2

- 18.00 Aktuellt
- 18.15 Go'kväll
- 19.00 Kulturnyheter
- 19.10 Regionala nyheter
- 19.30 Ishockey: Sverige - Kanada
- 20.00 Stina om... Göran Persson
- 21.00 Aktuellt
- 21.30 A-ekonomi

TV3

- 19.00 Vita lögner
- 19.30 Baren
- 20.00 Säsongsavslutning: Guinness Rekord TV
- 20.55 TV3 Direkt
- 21.00 I flesta laget. Amerikansk komedi från 1996.
- 23.20 TV3 Direkt
- 23.30 TV3 Sport
- 23.35 Vem vill bli hockeymiljonär?
- 23.45 Baren (R)
- 0.15 Senfeld
- 0.45 Doctor Detroit. Amerikansk komedi från 1983.
- 2.25 Fortsätt drömma
- 2.55 Ricki Lake (R)
- 3.50-4.45 Torpederna

TV4

- 18.10 Lokala nyheter
- 18.25 Debatt
- 18.30 Nyheterna
- 18.50 Ekonominyheterna
- 19.00 Jeopardy!
- 19.30 Nya tider
- 20.00 Antligen hemma
- 20.30 När & fjärran
- 21.00 Ally McBeal
- 22.00 Nyheterna
- 22.15 Lokala nyheter
- 22.20 Vädret
- 22.25 Sporten
- 22.45 Säsongsavslutning: Svart eller vitt
- 23.30 Seriestart: En pappa på pottan
- 23.55 Nyheterna och vädret
- 0.05 London brinner!
- 1.00 Cracker (R)
- 1.55 M.A.S.H. (R)
- 2.20-3.05 Kvinnofängelset (R)

TV8

- 19.00 Radio
- 19.30 Vänner (R)
- 20.00 Popstars
- 21.00 Villa Medusa
- 22.00 Fråga Olle
- 23.00 Radio (R)
- 23.30 Jay Leno Show
- 0.25 Klienten. Amerikansk thriller från 1994.
- 2.05 Renegade (R)
- 3.00 Måttavla Alexa. Amerikansk action från 1992.
- 4.30-5.00 Hunger - erotisk mardröm (R)
- Finansnytt sänds 12.58, 16.58, 19.58, 20.58 och 21.58.**
- Nyheter från Bloomberg när inga övriga program visas.**
- 19.00 Bigami - vanligare än man tror
- 20.05 Porträtt: Författaren Ernest Hemingway
- 22.15 Rik och generös
- 23.15-6.00 Bloomberg

Kanal 5

- 18.00 Hushäll (R)
- 18.30 Skeppsbrutna

